

TRONDHEIM KOMMUNE

Miljøenheten

Midtbyen og Løkkan barnehage

Vår saksbehandler
Rune Berg

Vår ref.
14/7113/ A10 &58
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
09.10.2014

Midtbyen og Løkkan barnehage- tilsyn 23.09.2014 etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. - varsel om pålegg.

Miljøenheten er tilsyns- og godkjenningsmyndighet etter *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.* som regulerer barnas arbeidsmiljø. Miljøenheten gjennomførte 23.09.14 tilsyn ved Tirilltoppen barnehage.

Tilstede ved befaringen var:

Rita Myhre Johansen, styrer Midtbyen og Løkkan barnehager
Tonje Krogdal, verneombud Midtbyen og Løkkan barnehager

Fra miljøenheten møtte
Rune Berg, rådgiver
Elen Belseth, rådgiver
Bente Løvlie Høier, sjefsingeniør

Bakgrunn for tilsynet:

Miljøenheten gjennomførte i samarbeid med Oppvekstkontoret et elektronisk tilsyn ved alle barnehager i desember 2012. Dette tilsynet hadde fokus på:

- Avviksbehandling og revisjon av rutiner jfr §4 Internkontroll
- Kontroll av sikkerhet jfr §14 Sikkerhet og helsemessig beredskap
- Smittevern og rutiner for lekevask jfr §17 Smittevern

Formålet med tilsynet 23.09.14 var å gjennomgå barnehagens svar ved elektronisk tilsyn og granske barnehagens fremlagte dokumentasjon.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.*:

- *Avvik* defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.
- *Merknad* er forhold som ikke er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten
Postboks 2300 Sluppen
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkes gate 14

Telefon:
+47 72542550

Telefaks:
+47 72542551

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: miljoenheten.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

Regelverk:

- Lov av 2011-06-24 nr 29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Statens helsetilsyns veileder IS-2072 Miljø og helse i barnehagen, Veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler.

Beskrivelse av barnehagene

Midtbyen og Løkkan barnehager eies av Trondhjems asylselskap og er medlem i Private barnehagers landsforbund. Lokaler og uteområde i Elvegt. 1b (Midtbyen) eies av Trondhjem Asylselskap, mens lokale og uteområde i Batterigt.4B (Løkkan) leies av Trondhjems Hospital.

1. Oppfølging av elektronisk tilsyn desember 2012***Dokumentasjon av avvik (jf §4)***

Ansatte melder som oftest avvik muntlig eller på notislapp til styrer som lukker avvikene selv eller benytter vaktmesterbok for å melde feil og mangler videre til vaktmester. Vaktmester er til stede fast en dag i uken og kvitterer når avvik er lukket. Typiske hastesaker blir normalt ikke notert ned. Slike saker bør også være en del av den skriftlige dokumentasjonen til barnehagen, enten ved at de føres inn i vaktmesterboka eller at det fylles ut et eget avviksskjema for forholdet. Ved større bygningsmessige avvik/utbedringer ved Midtbyen kontaktes Trondhjem Asylselskap skriftlig for videre oppfølging. Bygningsmessige avvik på Løkkan meldes på e-post til Trondhjems hospital og styrer opplyste at det er gode erfaringer med at meldte forhold ivaretas på tilfredsstillende måte. Alle bygningsmessige avvik må dokumenteres i avvikssystemet.

Avviksskjema finnes, men blir sjeldent brukt. Det finnes flere ulike varianter av skjemaet og da disse ikke er datert eller merket med versjons nr er det vanskelig for de ansatte å vite hvilket som er gjeldende. Det er ikke noe system for å kvittere ut avvikene, og disse ligger som oftest fremme til de blir lukket. Styrer har en oversikt der noen av avvikene føres, men denne er ikke komplett. Styrer ser det som et problem at ansatte ikke benytter avviksskjema og har hatt fokus på dette i 2014. Alle innkomne avvik, forbedringsmeldinger og skademeldinger må samles i en oversiktlig handlingsplan.

Utfylte avviksskjema oppbevares i perm tilgjengelig for styrer og verneombud. Verneombud har delegert ansvar for å følge opp HMS hos ansatte, men skal få utvidet ansvar etter hvert. Avvik og andre forhold knyttet til HMS for barn og voksne behandles på månedlige personalmøter (eget HMS-kvarter). Gjennomgang av avvik står på årshjulet og gjennomføres 2 ganger årlig, men på bakgrunn av få noterte avvik er erfaringstilbakeføringen liten. Bestemmelsene om internkontroll stiller krav til at man skal jobbe forebyggende. For å avdekke om gjentatte hendelser gir behov for prosedyreendringer i internkontrollsystemet og for å avdekke trender, er det avgjørende at man har en oversikt over alle avvik, og kan gjennomgå disse. Rutiner for hvordan avvik skal dokumenteres, systematiseres, behandles og utkvitteres må beskrives og gjennomgås med ansatte. Dersom avvik ikke rettes innen kort tid, må det beskrives om det skal iverksettes avbøtende tiltak fram til permanente tiltak er iverksatt. Slike vurderinger skal dokumenteres.

Avvik 1: Det må beskrives en rutine for hvordan avvik skal fanges opp, dokumenteres, behandles og utkvitteres.

Barnehagens ledelse må gjennomgå enhetens prosedyrer for å sikre at alle avvik og oppfølging av avvik dokumenteres, og at ledelsen har god oversikt over dette. Det må etableres rutiner for skriftlig systematisk avvikshåndtering. Dokumentasjonen skal inneholde beskrivelse av tiltak, framdriftsplan og eventuelle avbøtende tiltak fram til avvik er rettet.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 4 Internkontroll.

Retting av bygningsmessige avvik (jf §4)

Det ble ved tilsynet opplyst at det ikke foreligger større meldte bygningsmessige avvik som ikke er rettet. Styrer opplyste ved tilsynet at Asylselskapet har utarbeidet vedlikeholdsplan for Midtbyen, men er ikke kjent med om Trondhjems hospital har utarbeidet vedlikeholdsplan for Løkkan.

Merknad 1: Styrer bør etterspørre vedlikeholdsplan fra eier av bygget i Batterigt.4B.

Gjennomgang av rutiner for å ivareta barnas arbeidsmiljø (jf §4)

Barnehagens rutiner knyttet til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler er skriftliggjort og samlet i en perm. Ved tilsynsbesøket ble PBL's forslag til internkontrollsystem fremlagt som barnehagens internkontrollsystem, men tilsynsbesøket viste at de i liten grad har tatt i bruk dette systemet, og heller benytter sine "gamle rutiner". Det er viktig at barnehagen gjennomgår sitt internkontrollsystem og kontrollerer at dette er i samsvar med krav i forskriften og ny veileder. PBL's system kan benyttes som mal for arbeidet, men det er viktig at det er barnehagens rutiner som skal beskrives. Det er en forutsetning at det er samsvar mellom det som er beskrevet og gjeldende praksis.

Det ble ved tilsynet opplyst om at gjennomgang av rutineene er fastlagt på et HMS-årshjul. Rutiner revideres fortløpende gjennom året på månedlige personalmøter, men alle rutiner er ikke gjennomgått de siste årene. Styrer opplyser at en målsetning er å få alt av rutiner og skjemaer tilgjengelig på nett da det er tungvint å oppdatere flere permer ved endring av rutiner og skjemaer. For å sikre oversikt over hvilke rutiner som er gjennomgått bør alle rutiner og revisjoner/gjennomganger dateres

Avvik 2: Det er ikke samsvar mellom fremlagt internkontrollsystem og praksis.

Barnehagens ledelse må gjennomgå enhetens internkontrollsystem og kontrollerer at dette er i samsvar med krav i forskriften og ny veileder. Rutinebeskrivelser og praksis må stemme overens.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 4 Ansvar. Internkontroll.

Sikkerhet på utendørs lekeareal (jf § 14)

Barnehagen har rutiner for kontroll av utelekeområdet hver morgen, og har beskrevet punkter som skal kontrolleres i en kvitteringsliste. Avvik føres opp i vaktmesterbok eller meldes til styrer. I tillegg er det rutine for en utvidet sjekkrunde to ganger i året.

Kontroll av sikkerhet på utendørs lekeareal gjennomføres årlig av NOKAS, og rapport fra siste kontroll i juni 2014 ble fremlagt ved tilsynet. Det ble ved kontrollene avdekket 1 B-feil ved begge lekeplassene og flere C-feil. Styrer mottar rapport med oversikt over feil og mangler som må utbedres. Rapporten videresendes til vaktmester som foretar utbedring, men det settes ingen frist for lukking av avvikene. Avdekkede feil blir ikke notert ned som avvik, og styrer hadde ikke oversikt over hvor langt vaktmesteren er kommet i arbeidet med å lukke avvikene. Det bør foretas en risikovurdering ved mottagelse av slike tilstandsrapporter og vurderes om lekeapparat med feil/mangler bør stenges eller ha ekstra tilsyn frem til feil er utbedret. Slike vurderinger bør dokumenteres i avvikssystemet.

Merknad 2: Feil og mangler påpekt i årlig rapport fra NOKAS bør føres som avvik med frist for lukking for å ha bedre kontroll over utkvittering av disse. Det bør i tillegg foretas en risikovurdering ved mottagelse av rapport fra NOKAS for å vurdere behov for avbøtende tiltak.

Vask av leker (jf §17)

Barnehagen har etablert rutiner for ukentlig vask av leker som erfaringsmessig ofte puttes i munnen. Ved mye sykdom intensiveres vaskerutinene. Det benyttes kvitteringslister for utført vask. Rutinene er i samsvar med anbefalingene fra Folkehelseinstituttet og miljøenheten.

2. Forhold avdekket ved befaring av barnehagens lokaler*Sikkerhet på barnehagens innelekeområde.*

Det ble ved befaringen påpekt forhold som kan medføre risiko for barneulykker. Dette dreide seg om sikring av vannkoker på Løkkan samt manglende skåldesperre på tappested tilgjengelig for barn på begge hus. Alle vannkraner tilgjengelige for barn må skåldesikres slik at temperaturen ikke overskrider 38 °C.

Avvik 3: Sikkerheten på barns innelekeområde er ikke tilstrekkelig ivaretatt.

For at avviket skal rettes må det monteres skåldesikre armatur på alle tappesteder tilgjengelig for barn, samt sikring av vannkoker.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 14 Sikkerhet og helsemessig beredskap.

Inneklima

Det ble under tilsynet avdekket overflater som ikke var tilstrekkelig rengjort, bl.a. avtrekksventiler i tak på begge hus og hylleflate ved ventilasjonskanaler i 2.etg på Løkkan. Opphopning av støv kan hindre at utskiftingen av luft i rommet ikke fungerer optimalt. Det ble i tillegg registrert lekemøbel og bord plassert inntil panelovn og frisklufttilførsel (tilluftsdon) på Løkkan. For å sikre godt innemiljø er det viktig at tilluftsdoner plassert ved gulv og panelovner ikke dekkes til med møbler og annet inventar.

Merknad 3: Renholdsplanen bør revideres slik at alle flater sikres tilfredsstillende renhold.*Støy fra ventilasjonsanlegg*

Det ble registrert høyt lydnivå fra ventilasjonsavkast (jethette) ved inngangsdøren på Løkkan. Inngangsarealet benyttes som utesoveplass. Det er sannsynlig at dette lydnivået overskrider kravene til lydnivå fra tekniske installasjoner i TEK/NS8175 klasse C.

Avvik 4: Det ble ved tilsynet observert forhøyet lydnivå fra ventilasjonsavkast ved Løkkan barnehage.

For at avviket kan lukkes må det foretas måling av lydnivå og eventuelt iverksettes tiltak slik at lydnivået er i samsvar med kravene i byggeteknisk forskrift og NS8175. Det må fremlegges dokumentasjon i form av støymåling etter tiltak.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 21 Lydnivå.

Sikkerhet på utelekeplass

På uteområdet ved Midtbyen iverksettes det avbøtende tiltak vinterstid for å opprettholde sikkerheten til barna i forbindelse med bratt bakke og aking. Det samme gjelder i forbindelse med klatring på steinmur ved porten og ved inngangspartiet.

Det ble ved befaringen påpekt forhold som kan medføre risiko for barneulykker ved Løkkan barnehage. Et av trærne på uteområdet har greiner som henger ut over gjerdet og er en mulig rømningsvei for barna. Sikkerhet og muligheten for at voksne kan hjelpe barn i kryptunnel må vurderes spesielt om vinteren når tunnelen kan bli delvis tildekket av snø. Plastikkstrømpene på

kjettingen til huskene bør skiftes ut. Det ble ved tilsynet opplyst om at klatrestativbåten blir prioritert ved neste hovedvedlikehold.

Miljøenhetens konklusjon

Midtbyen og Løkkan barnehager har etablert en del rutiner for å ivareta barnas arbeidsmiljø, men det var uklart hva som gjaldt. Barnehagens ledelse må gjennomgå enhetens internkontrollsystem og kontrollerer at dette er i samsvar med krav i forskriften og ny veileder. Rutinebeskrivelser og praksis må stemme overens. Rutine for hvordan avvik skal fanges opp, dokumenteres, behandles og utkvitteres må også etableres. Befaringen avdekket sikkerhetsmangler på innelekeområdet som må rettes samt støy ved utesoveplass som må utbedres.

Tilsynet avdekket 4 avvik fra *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.* som må rettes.

Miljøenheten ber om skriftlig bekreftelse **innen 15.12.2014** på at avvikene er rettet.

Ved manglende dokumentasjon og bekreftelse på at avvik er rettet innen fristen, er denne rapporten å betrakte som et varsel om at pålegg vil bli gitt for at forholdene skal bringes i orden. Vi viser i denne forbindelse til Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid §14 om retting.

Med hilsen

TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal
miljøsjeff

Rune Berg
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Kopi

Postmottak Oppvekstkontoret